

V zadevi Stojc proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi: Dean Spielmann,

predsednik,

Mark Villiger,

Karel Jungwiert,

Boštjan M. Zupančič,

Ann Power-Forde,

Angelika Nulberger,

Andre Potocki, *sodniki,*

in Claudia Westerdiek, *sodna tajnica oddelka,*

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 18. septembra 2012,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

- i. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 20159/06) proti Republiki Sloveniji, ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 3. maja 2006 vložila slovenska državljanka Ana Stojc (v nadaljnjem besedilu: pritožnica).
- ii. Pritožnico je zastopala J. Jazbinšek - Goričan, odvetnica iz Celja. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.
- iii. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena konvencije trdila, da so postopki pred domačimi sodišči, v katerih je bila stranka v postopku, trajali predolgo. Smiselno se je pritožila tudi, da ni bilo učinkovitega notranjepravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem postopkov (13. člen konvencije).
- iv. Predsednik oddelka se je 11. februarja 2009 odločil, da obvesti vlado o pritožbi in zahteva, naj predloži podatke po točki a drugega odstavka 54. člena Poslovnika Sodišča. Po prejemu zahtevanih podatkov se je predsednik 4. oktobra 2010 odločil, da pozove vlado, naj predloži pisna stališča o sprejemljivosti in utemeljenosti pritožbe, če to želi (točka b drugega odstavka 54. člena poslovnika).

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

- i. Pritožnica je bila rojena leta 1930 in živi v Ljubečni.
- ii. 14. februarja 2000 je pritožnica pri Okrožnem sodišču Ljubljana zoper svojega brata vložila tožbo zaradi povračila stroškov za nego njune matere, ki je bila s skladu s podpisanim dogovorom njuna skupna odgovornost.
- iii. 8. julija 2000 je sodišče prve stopnje opravilo prvi narok.
- iv. 3. oktobra 2002 je potekala obravnava in sodišče je izdalo sodbo. Zahteva pritožnice je bila zavrnjena. Pritožnica se je pritožila.
- v. 22. januarja 2003 je Višje sodišče v Ljubljani izdalo sodbo in vrnilo zadevo v ponovno odločanje. 29. maja 2003 je bil narok, razpisan za glavno obravnavo, preklican na prošnjo pritožnice. Med 16. junijem 2003 in 6. oktobrom 2003 sta bila opravljena dva naroka. Na zadnjem naroku je sodišče prve stopnje izdalo sodbo, ki je delno ugodila pritožnični zahtevi. Vložena je bila pritožba. 2. marca 2005 je Višje sodišče v Ljubljani izdalo sodbo, s katero je delno potrdilo sodbo sodišča prve stopnje, vprašanje glede zneska obresti pa vrnilo v ponovno odločanje. Za 5. julija 2005 razpisani narok je bil preklican na prošnjo pritožnice, saj je tožena stranka plačala dolžni znesek.
12. julija 2005 je sodišče prve stopnje izdalo sklep o delnem umiku tožbe in plačilu stroškov postopka. Vložena je bila pritožba.
6. oktobra 2005 je Višje sodišče v Ljubljani pritožbi ugodilo. Sklep je bil pritožnici vročen 10. novembra 2005.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

- i. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbo *Ribič proti Sloveniji* (št. 20965/03, 19. oktober 2010, 19. odstavek).

PRAVO

I. DOMNEVNA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

- i. Pritožnica se je pritožila, da so postopki, v katerih je bila stranka, trajali predolgo. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glasi:

18. Smiselno se je pritožnica tudi pritožila, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri predolgotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita. 13. člen konvencije se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

19. Sodišče ugotavlja, da se obravnavana zadeva nanaša na postopke, ki so se končali, preden je začel veljati zakon iz leta 2006, in na učinkovitost pravnih sredstev, še zlasti »zahtevka za pravično zadoščenje«, ki ga zagotavlja 25. člen Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja ("zakon iz leta 2006"), ki se je začel uporabljati 1. januarja 2007. Zadeva je zato podobna zadevi *Ribič proti Sloveniji* (št. 20965/03, 19. oktober 2010). V tej zadevi je Sodišče ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožnici, neučinkovita (prav tam, 37.-42. odstavek).

20. Sodišče ugotavlja, da vlada ni predložila nobenih prepričljivih utemeljitev, zaradi katerih bi morale to zadevo obravnavati drugače kakor navedeno zadevo.

21. Sodišče prav tako ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena konvencije. Ni nesprejemljiva niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

1. Prvi odstavek 6. člena

22. Obdobje, ki gaje treba upoštevati, se je začelo 14. februarja 2000 in se končalo 10. novembra 2005, ko je bil sklep sodišča druge stopnje vročen pritožnici.

23. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnice in ustreznih organov ter pomen prizadete dobrine za pritožnico v sporu (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlender proti Franciji [VS]*, št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

24. Sodišče po pregledu vsega gradiva, ki mu je bilo predloženo, in ob upoštevanju svoje sodne prakse (glej *Bastič proti Sloveniji*, št. 75809/01, 16.-18. odstavek, 6. april 2006); *Bizjak Jagodič proti Sloveniji*, št. 42274/02, 16.-18. odstavek, 6. april 2006 in *Rodič proti Sloveniji*, št. 38528/02, 18.-20. odstavek, 27. april 2006) ocenjuje, da je postopek, ki je trajal več kot pet let in osem mesecev na dveh stopnjah sodišča, trajal predolgo in zahteva za "razumni rok" ni bila izpolnjena.

25. Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

2. 13. člen

26. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za domnevno kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnavana v razumnem roku (glej *Kudla proti Poljski [VS]*, št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2 000-XI).

27. Sodišče se sklicuje na svoje ugotovitve v zadevi *Ribič proti Sloveniji* (glej 19. točko zgoraj) *in ugotavlja*, da vlada ni navedla nobenih prepričljivih utemeljitev, zaradi katerih bi morale to pritožbo obravnavati drugače kakor omenjeno zadevo. Sodišče torej meni, da je bil pri obravnavani zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi lahko pritožnica dosegla odločitev sodišča, ki bi potrdila njeno pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kot je določeno v prvem odstavku 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

28. 41. člen konvencije določa:

"L Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

29. Pritožnica je zahtevala 8.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

30. Vladaje zahtevek izpodbijala.

31. Sodišče meni, da je pritožnica imela nepremoženjsko škodo. Po načelu pravičnosti ji na tej podlagi prisoja 4.000 EUR.

B. Stroški in izdatki

32. Pritožnica je zahtevala tudi 1.902,72 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopku pred Sodiščem. Ta zahtevek je podprla s stroškovnikom, kakršen se običajno predloži sodiščem v domačih postopkih.

33. Vlada o zahtevku pritožnice ni izrazila mnenja.

34. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnica upravičena do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so dejansko nastali in bili neizogibni ter da je njihov znesek razumen. Ob upoštevanju razpoložljivih podatkov in navedenih meril Sodišče pri obravnavani zadevi meni, da je upravičeno pritožnici, ki jo je zastopal odvetnik, priznati celotni zahtevani znesek, in sicer 1.900 EUR.

C. Zamudne obresti

35. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE

1. soglasno *razglaša*, da je pritožba sprejemljiva;

2. *razsoja* s šestimi glasovi proti enemu, daje bil kršen 6. člen konvencije;

3. *razsoja* s šestimi glasovi proti enemu, daje bil kršen 13. člen konvencije;

4. *razsoja* s šestimi glasovi proti enemu,

a) da mora tožena država v treh mesecih plačati ta zneska:

i. 4.000 EUR (štiri tisoč evrov) za nepremoženjsko škodo in morebitni davek;

ii. 1.900 EUR (tisoč devetsto evrov) za stroške in izdatke ter morebitni davek, obračunan pritožnici;

b) da se za navedena zneska od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. soglasno *zavrača* preostali del zahtevka pritožnice za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 18. oktobra 2012 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Claudia Westerdiek
sodna tajnica

Dean Spielmann
predsednik senata

Skladna z drugim odstavkom 45. člena konvencije in drugim odstavkom 74. člena Poslovnika sodišča je tej sodbi priloženo ločeno mnenje sodnice Power-Forde.

LOČENO ODKLONILNO MNENJE SODNICE

POWER-FORDE

Ne strinjam se z večinsko ugotovitvijo kršitve pritožnične pravice do sojenja v "razumnem roku". V ločenem mnenju o zadevi *Barišič proti Sloveniji* (32600105) sem navedla razloge, zaradi katerih ne morem sprejeti trenutnega "preveč splošnega pristopa" Sodišča pri obravnavanju zahtev v zvezi s "trajanjem postopka".

Iz razlogov, ki sem jih tam navedla, in glede na odsotnost podrobne obravnave tega, kar se je dejansko zgodilo na ravni države, ter v skladu z dejstvi, kakor jih je mogoče ugotoviti na podlagi sodbe, se ne morem strinjati z ugotovitvijo, da je bila konvencija kakor koli kršena.